

Pojem podnikatel a informace o podnikatelích

Podnikatel podle OZ

§ 420: Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostensky obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován za podnikatele.

Vymezení pojmu není závislé na oprávněnosti či neoprávněnosti podnikání podle veřejnoprávních předpisů, vychází z činnosti daného subjektu.

Domněnky a fikce - § 421

Za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku. (nevyvratitelná domněnka)

Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona. (vyvratitelná domněnka)

Osoby zapisované do obchodního rejstříku (304/2013 Sb.)

Do obchodního rejstříku se zapisují

-obchodní společnosti a družstva = **obchodní korporace**

-zahraniční osoby

-fyzické osoby

- které jsou podnikateli a o zápis požádají (**fakultativní zápis**)

- které jsou podnikateli

- a výše jejich výnosů nebo příjmů přesáhne zákonem stanovenou hodnotu (**obligatorní zápis**)

- další osoby, u nichž stanoví povinnost zápisu zvláštní právní předpis

Podnikatelská oprávnění

Živnostenské oprávnění

- živnosti ohlašovací nebo koncesované
- státní dozor vykonávají živnostenské úřady
- z. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Jiné oprávnění: podle speciálních předpisů – negativně vymezeno § 3 živn. zák., st. dozor vykonávají speciální správní úřady nebo profesní komory. U podnikání na kapitálovém trhu vykonává dozor ČNB.

Zemědělci: zapsáni do evidence obcí s rozšířenou působností podle z. č. 252/1997 Sb., o zemědělství

Zdroje informací o podnikatelích

-Veřejné rejstříky a seznamy

- vedou správní úřady a soudy
- se zápisem jsou spojeny právní účinky ve vztahu k veřejnosti
- příklady rejstříků: obchodní rejstřík, insolvenční rejstřík, živnostenský rejstřík

-Seznamy a registry v různých evidencích vedených o ekonomických subjektech

- např. registry ČNB, systém ARES ministerstva financí

Základní zásady právní úpravy

- Veřejné rejstříky vedou **soudy**
- Zákon připouští, aby zápisy prováděli i **notáři** (§ 108 n.)
- Zápisy o jednotlivých osobách jsou vedeny na vložkách – pro každou osobu ve samostatná vložka, součástí rejstříku je sbírka listin
- Rejstříky jsou vedeny elektronicky: informace jsou dostupné na [www.justice.c](http://www.justice.cz)
- Rejstříky jsou ovládány principem publicity:
 - princip **formální** publicity
 - princip **materiální** publicity pozitivní
negativní

Účinky zápisu

- Deklaratorní:** většina zápisů deklaruje existenci zapisovaných údajů
 - (např. zápis osob, které jsou členy statutárního orgánu obchodní korporace)
- Konstitutivní:** v nejdůležitějších případech vzniká daná skutečnost až právní mocí zápisu do veřejného rejstříku (např. vznik a zánik obchodní korporace)

Sbírka listin

- Databáze dokumentů, které se vztahují k zapisovaným subjektům a poskytují bližší informace o jejich vnitřních poměrech
- Výčet listin je uveden v § 66 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících

Internetové stránky

-§ 7 ZOK: akciová společnost je povinna bez zbytečného odkladu po svém vzniku zřídit internetové stránky, na nichž uveřejňuje skutečnosti podle zákona, a to tak, aby informace byly dostupné jednoduchým způsobem po zadání elektronické adresy

-Internetové stránky může zřídit i společnost s ručením omezeným – vztahují se potom na ni povinnosti stanovené akciovým společnostem

-Povinnost zřídit stránky je uložena i ve vztahu k závodů zahraniční kapitálové společnosti nebo zahraničního družstva nebo k jeho pobočce

Podnikání s pomocí obchodních společností

▫ Právní formy pro podnikání

▫ Jednotlivec – fyzická osoba

▫ Organizované útvary bez vzniku
▫ právnické osoby

-Společnost (§ 2716 – 2746)
-Tichá společnost (§ 2747 – 2755)
-Svěřenský fond (§ 1448 – 1474)

▫ Obchodní korporace

- Osobní : veřejná obchodní společnost
- komanditní společnost
- Kapitálové: společnost s ručením omezeným
- akciová společnost
- Družstvo
- Evropské formy: EHZS
- Evropská společnost
- Evropská družstevní společnost

□ Ekonomický význam společností

racionalizace zřizování a provozu

omezení rizik pro společníky

soustředění kapitálových zdrojů

zvýšená právní jistota

□ Obchodní společnost jako právnická osoba

Právní samostatnost

- nezávislost na osobách společníků
- může vlastnit majetek
- vstupuje samostatně do právních vztahů
- může být závazkově zavázána nebo oprávněna
- může se domáhat svých práv

Vnitřní struktura

- skupina závazků vyplývajících z toho, že společnost je právnická osoba
- postavení společníků

Správa společnosti

možnost posunout rozhodování mimo společníky

Osobní obchodní společnosti

	VEŘEJNÁ OBCHODNÍ SPOLEČNOST	KOMANDITNÍ SPOLEČNOST
Základní charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> - alespoň dvě osoby - osobní účast společníků na činnosti společnosti - neomezené a solidární ručení společníků za splnění dluhů společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - dva druhy společníků: komplementáři a komanditisté - komanditisté povinni poskytnout vklady - komplementáři nemají vkladovou povinnost, ale ručí za splnění dluhů společnosti neomezeně a solidárně
Postavení společníků	<ul style="list-style-type: none"> - osobní účast na činnosti společnosti - rovné postavení společníků - právo rozhodovat o všech věcech společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - povinnost osobní účasti jen komplementáři - všechna práva a povinnosti nutno řešit odděleně pro komplementáře (mají rovné postavení) a komanditisty (práva a povinnosti podle podílů, které se určují podle poměru vkladů a nemusí být stejné)
Vnitřní struktura	<ul style="list-style-type: none"> - nejvyšším orgánem všichni společníci - statutárním orgánem společníci, kteří splňují požadavky stanovené zákonem 	<ul style="list-style-type: none"> - nejvyšším orgánem všichni společníci, ale rozhodují odděleně komplementáři a komanditisté - statutárním orgánem komplementáři, kteří splňují požadavky stanovené zákonem

Kapitálové obchodní společnosti

	SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM	AKCIOVÁ SPOLEČNOST
Základní charakteristika	<ul style="list-style-type: none"> - počet společníků libovolný - i jednočlenná společnost - ručení společníků solidární do výše souhrnu všech nesplacených vkladů podle zápisu v obchodním rejstříku 	<ul style="list-style-type: none"> - počet společníků libovolný - i jednočlenná společnost - akcionáři za splnění dluhů společnosti neručí
Postavení společníků	<ul style="list-style-type: none"> - společníci nejsou povinni osobně pro společnost pracovat - postavení společníků podle podílů, podíl se určuje podle poměru vkladu společníka k základnímu kapitálu - možnost více podílů různých druhů, úprava ve společenské smlouvě 	<ul style="list-style-type: none"> - společníci nejsou povinni osobně pro společnost pracovat - podíly vyjádřeny v cenných papírech - akcích - postavení společníků podle počtu a jmenovité hodnoty akcií a podle druhu akcie
Vnitřní struktura	<ul style="list-style-type: none"> - nejvyšším orgánem je valná hromada = všichni společníci - statutární orgán - jednatele jeden nebo více - dozorčí orgán: dozorčí rada (pouze fakultativní) 	<ul style="list-style-type: none"> - nejvyšší orgán: valná hromada = všichni akcionáři - dualistický systém: statutární orgán: představenstvo dozorčí orgán: dozorčí rada - monistický systém: správní rada,